

Huvudman

Språkskolan i Umeå Ekonomisk förening
Organisationsnummer 769600-4535
siv@sprakskolan.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Språkskolan i Umeå kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Språkskolan i Umeå Ekonomisk förening en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och signering av betygskatalog. Språkskolan i Umeå Ekonomisk förening ska senast **den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen genom kopior på betygskatalog för årskurs 9 vårterminen 2024 samt lärarförteckning för samma period.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:2993) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och

utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Språkskolan i Umeå kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 11 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bl.a. betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och vilken lärare som har ansvarat för undervisningen i respektive ämne under höstterminen 2023. Betygskatalogen förs på papper med en sida för respektive ämnen och klass. Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Vidare framgår elevernas namn, personnummer och klasstillhörighet samt namn och titel på de lärare som varit betygssättande i respektive ämne. Betygen har beslutats mellan den 13 december 2023 och den 18 december 2023.

Längst ner på respektive sida i betygskatalogen har den lärare som ansvarat för undervisningen signerat och daterat betygen för samtliga elever i undervisningsgruppen med en egenhändig signatur. I ämnet slöjd har både läraren i trä- och metallslöjd samt läraren i textilslöjd beslutat om betyg och signerat betygskatalogen tillsammans. I ämnet modersmål spanska har undervisningen bedrivits av en icke legitimerad lärare och därför har en legitimerad lärare deltagit i bedömningen samt signerat betygskatalogen tillsammans med den undervisade läraren.

Av betygskatalogen framgår att ett antal betyg har justerats till ett högre betyg. I betygskatalogen framgår både det gamla betyget och det nya betyget samt datum för när betyget ändrats. Samtliga justeringar som gjorts har skett samma dag som det ursprungliga betyget sattes. I betygskatalogen anges inte om det är en ändring eller en rättelse som är gjord. Längst ner på sidan finns undervisande lärares signatur. Av intervju med rektorn framgår att de berörda lärarna fått in mer

underlag för bedömning precis efter att det ursprungliga beslutet sattes och lärarna har därför ändrat betygen.

Av intervju med rektorn framgår att modersmålsundervisningen är organiserad centralt via Umeå kommun och att modersmålslärarna därmed är anställda av en annan huvudman. Lärarna kommer till skolan för att signera betygs katalogen. Enligt uppgift från Umeå kommun saknar lärarna i modersmål persiska och modersmål bosniska legitimation. Båda lärare är anställda utan tidsbegränsning av Umeå kommun.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i (1) modersmål eller (2) som avses i 2 kap. 17 § skollagen. Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2 (6 kap. 5 § skolförordningen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123) ska betygs katalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs

elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändringen ska göras av rektorn om den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas. (3 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Språkskolan i Umeå Ekonomisk förenings verksamhet vid Språkskolan uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen samt att i de fall undervisande lärare saknar legitimation sätts betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Eftersom lärarna i modersmål är anställda utan tidsbegränsning har de rätt att självständigt besluta om betyg och signera betygskatalogen, trots att de saknar legitimation.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Att undervisande lärare signerat med en signatur för samtliga elever i undervisningsgruppen är inte tillräckligt, eftersom varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering.

Det är också en brist att det inte framgår av betygskatalogen om ett betyg har rättats eller ändrats. Även om det av intervju med rektorn framkommit att det är ändringar som har skett ska detta tydligt anges i betygskatalogen. Slutligen är det också en brist att läraren inte har signerat varje ändring som skett.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Språkskolan i Umeå Ekonomisk förenings verksamhet vid Språkskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och signering av betygskatalog. Utredningen visar dock att det är de lärare som ansvarat för undervisningen som har varit de som beslutat om betyg i alla ämnen. Vidare framgår det av betygskatalogen vem som beslutat om respektive betyg även om inte vart och ett av betygen inte är signerade. Detsamma gäller vid de ändringar av betyg som skett. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Språkskolan i Umeå Ekonomisk förening en anmärkning.

Beslutet har fattats av utredaren Fredrik Asplén.

Föredragande i ärendet har varit utredaren Lisa Naudot.